

Конкурс апавяданняў «Звядзды»: падводзім вынікі...

Маргарыта ЛАТЫШКЕВІЧ.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Кожны з суддзяў вызначыў сваю тройку лідараў (зрэшты, у кагосьці гэта была чацвёрка і нават пяцёрка). З сумы гэтых меркаванняў і склалася агульная карціна. Адрозніваецца першым ва ўсіх спісах: **Маргарыта Латышкевіч** стала безумоўным пераможцам конкурсу апавяданняў «Звядзды», з чым мы яе шчыра віншуем! І справа не ў тым, што малады празаік ужо мае ў скарбонцы дасягненні Нацыянальнай літаратурнай прэміі 2017 года ў намінацыі «Дэбют», — проста паміж радкоў твора бачна, што аўтар любіць і фальклор (перадусім беларускі — яго Маргарыта даследуе ў навуковай лабараторыі філфака БДУ, дзе таксама глыбока вывучае міфалогію і фантастыказнаўства) і мае безумоўны талент апавядальніка, магчыма, узяты ў спадчыну ад бацькі, а мо і выкрышталізаваны самастойна праз пошук «сваёй»

формы: ад вершаў да апавяданняў, фэнтэзічных апавесцяў — і, ходзяць чуткі, ужо недалёка да вялікага рамана.

Калі нехта прапусціў яе конкурсную «**Казку пра ваўка**» — адкрыўце нумар за 1 верасня мінулага года, нетаропка прачытайце, паглыбіўшыся ў крыху змрочную містычную атмасферу... і прызнайцеся, ці не пабеглі пасля апошніх слоў ледзь з уважання мурашкі па спіне?

Другое месца атрымаў **Віктар Варанец** з апавяданнем «**Апошні форт**», настолькі дэтальна і рэалістычным, што амаль не сумняваюцца: гэтая гісторыя сапраўды здарылася падчас Вялікай Айчыннай вайны і выпадкова стала вядомай пісьменніку. «Фактычна ўсе жыццё Віктара Варанца звязана з Гродзеншчынай. У самім Гродне ён у 1962 годзе нарадзіўся, у 1985-м скончыў Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт, атрымаўшы дыплом філолага і накіраванне на працу ў адну з сельскіх

школ непадалёк ад роднага горада. Пасля выкладаў беларускую мову ў абласной гімназіі № 1. І вось ужо больш за дваццаць пяць гадоў займаецца выкладчыцкай і навуковай дзейнасцю ў Гродзенскім дзяржаўным медыцынскім універсітэце, — так прадставіў аўтара Аляксандр Бадак у сваёй прадмове. — А ў вольны час піша: пачынаў з вершаў, але апошнім часам аддае перавагу прозе. Прычым, па прызнанні самога аўтара, усе яго творы так ці інакш звязаныя з роднымі мясцінамі. Што ж, яшчэ Фолкнер сцвярджаў, што яго маленькая паштовая марка роднай зямлі варта таго, каб пісаць пра яе ўсё жыццё. Між тым нарадзіўся славуці пісьменніку у Нью-Орлеане штата Місісіпі — горадзе, які значна саступае нашаму Гродну і па плошчы, і па колькасці насельніцтва. Хтосьці запярэчыць, не паддаўшыся на жарт, што такое параўнанне не зусім карэктнае, але, думаю, пагодзіцца ў галоўным: родная зямля, і праўда, самая невычэрпная крыніца натхнення». А яшчэ — ці ведалі вы? — Віктар Іванавіч не толькі кіраўнік літаратурнага клуба «Катарсіс» Гродзенскага медуніверсітэта, але і распрацоўшчык беларускай медыцынскай тэрміналогіі, які склаў для ўрачоў дапаможнік па прафесійнай лексіцы.

Віктар ВАРАНЕЦ.

турнага клуба «Катарсіс» Гродзенскага медуніверсітэта, але і распрацоўшчык беларускай медыцынскай тэрміналогіі, які склаў для ўрачоў дапаможнік па прафесійнай лексіцы.

На трэцім радку часцей за ўсіх суддзі згадвалі **Дзмітрый Шулюка**, чыё вельмі добрае і кранальнае апавяданне «**Як прыходзяць Каляды**» было надрукавана на газетных старонках акурат незадоўга да свята, у снежні 2018-га, і стварыла сапраўдны казачны настрой. Што яшчэ варта ведаць пра маладога аўтара? Цытуем вядучага конкурсу: «Дзмітрый Шулюк нарадзіўся ў 1989 годзе на Смагоншчыне. Пасля заканчэння Рэчыцкага дзяржаўнага педагагічнага каледжа працаваў настаўнікам беларускай мовы і літаратуры. Жаданне атрымаць вышэйшую адукацыю прывяло яго на завочнае аддзяленне Белдзяржуніверсітэта. Праўда, не на філалагічны факультэт, як звычайна бывае з тымі, хто вырашыў звязаць сваю прафесію з мовай і літаратурай, а на філасофскі. ...Зрэшты, думаецца, гэта зусім не лішні досвед у творчасці, бо ў выніку і нараджаюцца такія фразы, як, напрыклад, у адным з падарожных эсе маладога празаіка: «Аўтару неверагодна шмат прыходзіцца рабіць, каб быць героем, але каб герой не быў аўтарам».

Усім без выключэння аўтарам, якія даслалі свае работы, дзякуем за праяўлены інтарэс, неабякаваць і бязмежнасць фантазіі — і няхай кожны напісаны радок набліжае вас да вяршынь майстэрства! Віншуем пераможцаў і ў хуткім часе запросім усіх у рэдакцыю для правядзення цырымоніі ўзнагароджання.

ПРОСТА ПІСАЦЬ СКЛАДАНА...

Літаральна сёння бярэ старт чарговы конкурс апавяданняў «Звядзды», творчае шэфства над якім працягне вопытны вядучы — пісьменнік, паэт-песеннік, публіцыст, літаратурны крытык,

дырэктар выдавецтва «Мастацкага літаратура» Аляксандр Бадак. Але перад тым, як адкрыць новы год творчага праекта, мы вырашылі даць своеасаблівую падказку патэнцыйным яго ўдзельнікам — тым, хто, магчыма, сумняваецца, ці варта папрабаваць свае сілы. Якіх жа аўтараў хацелася б знайсці ў сезоне 2019/20?

— **Аляксандр Мікалаевіч, якія творы асабіста вам хацелася б убачыць на конкурсе?**

— Справа ў тым, што ў літаратурнага конкурсу газеты «Звезда» няма такіх спецыфічных умоў, што гэты чалавек можа ўдзельнічаць, а гэты не можа, бо ён прафесіянал (ці наадварот: таму што непрафесійны аўтар) — гэта конкурс для ўсіх, у тым яго адметнасць. Але мне асабіста хацелася б адкрыць кожны год новыя яркія імёны. Хоць заўсёды, канешне, прыемна, калі ў конкурсе ўдзельнічаюць вядомыя празаікі — яны падымаюць конкурсную планку і падцягваюць іншых канкурсантаў. Але, паўтараючы, заўсёды цікава, калі дасылаюць творы людзі для мяне незнаёмыя ці

бывае адмаўляць аўтара, калі яго апавяданне ў два разы большае, бо прымуова скарачаць яго — значыць нешта губляць, ды і для аўтара скараціць гатовы твор надзвычай складана. А кароткія апавяданні, такія, як пісаў Чэхаў, — гэта сапраўды вышні майстэрства, тая планка, да якой далёка не кожны дацягнецца.

Наш конкурс існуе ўжо шмат гадоў, і кожны год у ім з'яўляюцца новыя аўтары. Вельмі прыемна, калі прыходзяць маладыя пісьменнікі, бо яны нясуць нейкую свежасць і навізну, за якой хочацца разгледзець будучыню нашай прозы, літаратуры наогул. Мяне радуе, што ў маладых добрая беларуская мова, што яны разнаўольны ў выбары кірунку — могуць быць і традыцыяналістамі, і наватарамі, могуць сумяшчаць у адным творы імкненне да інтэлектуальнай прозы і элементы містыкі ці дэтэктыва... Выходзіць такі вінегрэт, які робіцца добрай гаспадыняй толькі на вялікіх святах. Спадзяюся, для моладзі ўдзел у «звядздойскім» конкурсе апавяданняў — менавіта такое свята, да якога яны прапаноўваюць найлепшы творчы празаічны вінегрэт, які чытача вельмі ўсцешвае. Але гэта не сведчыць пра тое, што стаўку мы робім толькі на маладых. Бывае вельмі цікава атрымліваць і творы ад людзей сталых, у якіх багаты жыццёвы вопыт і якія прапануюць так званы нон-фікшн на мяжы літаратуры і дакументалістыкі, апавядаючы пра гісторыі, якія яны перажылі. Цікава чытаць апавяданні аўтараў, якія жывуць у глыбінцы і ведаюць яе знутры,

Дзмітрый ШУЛЮК.

не па ўласных фантазіях ці ўспамінах свайго далёкага дзяцінства, а насамрэч жывуць гэтым штодня, — разказваць такія гісторыі цікава як ім самім, так, мяркую, і чытачам «Звядзды». Бо чытачы «Звядзды» — не толькі Мінск, абласныя і раённыя цэнтры, але і вёсачкі, большыя і меншыя, пра якія гавораць у сваіх творах іх землякі. Падобныя творы, я спадзяюся, таксама будуць з'яўляцца на конкурсе.

малазнаёмыя — новыя імёны ў літаратуры.

Адкрыццё новых аўтараў, на мой погляд, — адна з самых важных задач конкурсу. У тым і яго складанасць, бо жанр апавядання — адзін з самых няпростых у літаратуры, асабліва калі ўлічыць, што апавяданне можа быць аб'ёмна і дзесяць, і дваццаць старонак, а ў нашым выпадку яго памер строга абмежаваны аб'ёмам газетнай паласы. І вельмі цяжка

УВАГА! КОНКУРС ПРАЦЯГВАЕЦА!

Абыдземся без фанфар і барабанаў, шаноўнае спадарства, — тым больш, некаторыя актыўныя аўтары, хто сочыць за літаратурным конкурсам «Звядзды», ужо даслалі свае работы ў новы сезон. А для будучых удзельнікаў, якія пакуль у творчым працэсе, нагадаем самыя важныя ўмовы:

- прымаюцца апавяданні на беларускай мове, якія раней нідзі не друкаваліся;
  - разглядаецца толькі адно апавяданне ад аднаго аўтара;
  - **памер дасланага твора не павінен перавышаць 5 старонак (10—12 тысяч знакаў)!** Рэдакцыя пакідае за сабой права не рэцэнзаваць і не вяртаць творы.
- Апавяданні, а таксама некалькі слоў пра сябе і асабістыя звесткі (сапраўдныя прозвішча і імя, дакладны паштовы адрас, кантакты тэлефон і поўныя пашпартныя даныя — нумар, кім і калі выдадзены пашпарт, асабісты нумар) накіроўвайце на адрас: **газета «Звезда», вул. Б. Хмяльніцкага, 10а, Мінск, 220013**, з пазнакай «На літаратурны конкурс». Тэксты таксама прымаюцца ў электронным выглядзе на info@zviazda.by таксама з пазнакай «На літаратурны конкурс».

НАПАМІН ДЛЯ БУДУЧЫНІ

У Міністэрстве інфармацыі краіны адбылася рабочая сустрэча з Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Рэспублікі Куба ў Рэспубліцы Беларусь спадаром Фігера Хуанам Вальдэсам.

Размова ішла пра надзвычайныя пытанні ў арганізацыі беларуска-кубінскіх медыйных адносін у справе пашырэння ведаў пра сучасную Кубу ў Беларусі і наадварот — пра сённяшняе сацыяльна-эканамічнае развіццё Беларусі ў СМІ Кубы. З беларускага боку прагучаў шэраг актуальных прапановаў — некаторыя з іх агучны міністр інфармацыі Аляксандр Карлюкевіч.

Звернута ўвага на неабходнасць падпісання пагаднення паміж дзвюма краінамі ў галіне супрацоўніцтва ў сферы інфармацыі. Таксама запланаваны «кубінскі выпуск» часопіса «Беларусь». Размова ішла таксама пра правядзенне прэс-тураў кубінскіх журналістаў у Беларусі і беларускіх — на Востраве Свабоды.

Удзельнікі рабочай сустрэчы нагадалі пра існуючыя традыцыі кубінска-беларускіх гуманітарных, культурных і літаратурных стасункаў. Гучалі імёны кубінскіх пісьменнікаў, творы якіх беларускія калегі перакладалі ў ранейшыя дзесяцігоддзі на сваю родную мову. **Сяргей ШЫЧКО.**

Векапомнае

Урачыстае мерапрыемства па адкрыцці помніка загінулым падчас вайны чырвонаармейцам адбудзецца заўтра на тэрыторыі вучэбнага цэнтра часцей Мінскага гарнізона «Валоўшчына». Гэта месца перапахавання дзесяці вайскоўцаў, што паклалі свае галовы падчас абароны Мінска ў чэрвені 1941 года.

ЯНЫ СТАЯЛІ НАСМЕРЦЬ

26—28 чэрвеня 1941 года на подступах да Мінска ў раёне хутара Валоўшчына 64-я і 108-я стралковыя дывізіі вялі цяжкія баі. На іх месцы, дзе раней была прылеглая да навучальнага цэнтра ўнутраных войскаў лесапаласа, у 1960-я гады быў устаноўлены помнік з таблічкай «Невядомаму салдату ад воінаў-чэкістаў». На працягу многіх гадоў вайскоўцы в/ч 5448 даглядалі гэтую магілу. Дзякуючы камандаванню ўнутраных войскаў і ветэран-

скай арганізацыі былі высветлены імёны пахаваных у няўлічанай магіле. Пазней помнік быў перанесены на тэрыторыю навучальнага цэнтра. У ходзе правядзення палыявых пошукавых работ у чэрвені 2017 года вайскоўцы 52-га асобнага спецыялізаванага пошукавага батальёна вынялі астанкі дзесяці загінулых вайскоўцаў і пяць медальёнаў. 22 чэрвеня мінулага года адбылося ўрачыстае перапахаванне знойдзенных байцоў. **Дар'я ШЛАПАКОВА.**